

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ І КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗЗБРОЄННЯ ПРИ ЛІДЗІ НАЦІЙ

Генеральний секретар Ліги Націй звернувся 17-го лютого 1931 р. до урядів, запрошених на конференцію роззброєння і в тому числі до СРСР, проханнями надіслати дані про їхнє озброєння, пояснюючи, що ці дані потрібні для готування до конференції. Радянський уряд перший надіслав (25-го квітня 1931 р.) дані про озброєння СРСР. Проте, не визнаючи, що Ліга Націй має право на політичне готування до конференції, Наркомзаксправ надіслав ці дані до генерального секретаря Ліги Націй в запечатаній конверті, заарешованій на ім'я майбутньої конференції. Пізніше у листуванні Наркомзаксправ знову ствердив свій

ЛИСТ ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ ЛІГИ НАЦІЙ

до народного комісара закордонних справ СРСР від 7-го жовтня 1931 року.

Пане Народний Комісар.

За інструкцією ради Ліги, я маю честь листом від 17 лютого 1931 р. звернутися до вас з проханням надіслати мені відомості про стан озброєння вашої країни. Листом від 13-го червня я повідомив вас про нові постанови, що їх ухвалила рада з приводу цього питання і надіслав вам резолюцію ради від 23-го травня. Ця резолюція містить прохання до всіх урядів, запрошених на конференцію, надіслати генеральному секретареві не пізніше як 11-го вересня відомості, передбачені в таблицях згаданих у листі Британського уряду від 12-го березня ц. р.

ТЕЛЕГРАМА НАРОДНОГО КОМІСАРА ЗАКОР-ДОННИХ СПРАВ СРСР

до генерального секретаря Ліги Націй від 21 жовтня 1931 р.

Я одержав вашого листа від 7-го жовтня, в якому ви повідомляєте про резолюцію асамблеї Ліги націй відносно про озброєння. Цей лист повторює пропозицію, яку у листі від 17-го лютого, на яку я відповів 25-го квітня, додавши до відповіді таблиці озброєння СРСР, потрібні для конференції роззброєння. Мій уряд ладен, оскільки це буде від нього залежати, усю сприти у співкові конференції роззброєння. Він, проте, гадає, що цей успіх великою мірою залежить від визнання принципу рівноправності всіх держав, що беруть участь у конференції. Виходячи з цього принципу, мій уряд може визнавати право на політичне готу-

вання конференції тільки за тими у-становами та особами, що в їх утворенні та призначенні він бере участь нарівні з іншими державами. Проте, можу вам повідомити, що мій уряд обмінявся вже військовими таблицями з Італією, Польщею і Фінляндією і готовий обмінятися з іншими державами, які цього побажають. Народний комісар закордонних справ М. М. Литвінов.

Член організації, що не читає своєї газети, подібний до того господаря, що не оре своєї ниви.

ВБИВСТВО ГОЛУФКА І ПРОВІДНИК УВО КОНОВАЛЕЦЬ

У взаємному пожитті між польською а українською буржуазією повстала знову сварка. Може не так сварка, як поновна проба сил: хто як сильний, скільки дасться одному в другого виторгувати.

УНДО-петлюрівці, як відомо, стали "твердо" на становищі автономії Східної Галичини, призначеної міжнародними договорами, та стараються тепер знайти попертя тих своїх автономічних домагань в кругах Ліги Народів. Є це т. зв. українські жалоби до Ліги Народів.

В зв'язку з цим польська буржуазія хоче ослабити ці домагання української буржуазії. І тут на перше місце висунулася краківська проурядова газета "Лісторвани Кур'єр" дозвину. Він вишукав для цього якісь "документи", котрі мали би доказати, що українська буржуазія, що провідники УНДО і УВО удержували зв'язок з німецькими урядовими чинниками, та, діставши відтам підмогу на свою політичну роботу.

Не звертаючи уваги на те, чи правдиві ті "документи" чи ні, вся польська буржуазія преса почала повторяти відому ще з перед війни історію про "німецькі марки", про те, що установа, щоб дозволити секретаріату підготувати потрібні матеріали до конференції роззброєння. Прийміть і ви. ЕРІК ДРУММОНД, генеральний секретар.

Член організації, що не читає своєї газети, подібний до того господаря, що не оре своєї ниви.

грації поза границями Польщі. В цей спосіб "Діло" не перший раз вже заявляє, що УНДО вирікається одних "соборницьких" ідей, про що часто говориться в буржуазних кругах української імміграції.

"Документи" краківського "Кур'єра" дали також привід для поновної заяви Е. Коновальця. У швайцарській газеті "Ля Суїз" помістив він заяву, що він не є головним командантом УВО, що він не бере участі в терористичних виступах проти Польщі.

Польська буржуазна преса прийняла цю заяву з недовірою.

ЗАНЕПАД НІМЕЦЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Звіт німецького кон'юнктурного інституту зазначає, що промислове виробництво останніми місяцями знову зменшилося. Індекс виробництва найважливіших галузей промисловості зменшився з 76,3 у квітні до 68,2 у серпні 1931 р. (за 100 взято виробництво 1928 р.). Отже, вже до серпня німецька промисловість знов зійшла до того рівня, на якому вона була до весняного пожаття, що на нього покладали такі надії цілу минулу зиму буржуазії економісти, вважаючи, що це пожаття буде передостаннім моментом. Тепер рівень виробництва німецької промисловості нижчий від найнижчої точки кризи 1925—26 р. і відповідає приблизно рівню 1921—22 рр. Тепер німецька промисловість виробляє приблизно на 30% менше, ніж виробляла промисловість передової Німеччини 1913 р. Загальний обсяг німецької промислової продукції дорівнює тепер приблизно обсягові всієї продукції на початку нинішнього сторіччя 1900—1903 р.

Особливо яскраво позначається занепад німецької промисловості у виробленні засобів виробництва.

Переходячи до становища світової промисловості, звіт кон'юнктурного інституту кон-

та в цій заяві є багато правди. Коновалець, що організував українську військову організацію головно для боротьби проти Радянської України, для нового походу на Київ, вирікається тих націоналістичних груп, що повірили в гучні слова уловських провідників і в дійсності почали тут боротьбу. Коновалець, цього не хоче, як не хоче цього вся українська буржуазія. І тому він вирікається такої УВО, і заявляє, що з останніми терористичними виступами немає і не хоче мати нічого спільного. Бо інтереси української як і польської буржуазії вимагають не розднання а тісної співпраці. І на цю співпрацю йдуть УНДО-петлюрівці, іде Катлицький Союз, йдуть різні й УСПД, йдуть і провідники УВО з Е. Коновальцем на чолі.

В ШЛЯХЕТСЬКІЙ ПОЛЬЩІ.

"ПШЕГЛОНД ВСПУЛЧЕСНИ" ЗАВІШЕНИЙ.

На доручення слідчого судді, поліція арештувала д-ра фільософію Юлію Брістігерову, дружину львівського адвоката д-ра Нути Брістігера, під закидом комуністичної діяльності. Арештована орзпочала перед кількома місяцями видавництво тижневика "Пшеглонд Вспулчесні", призначеного для робітників і інтелігенції, редагованого в виразно комуністичному напрямі, так, що кожний номер був до половини конфіскований за проступки з параграфу 58. Справою видавництва "Пшеглонд Вспулчесного" займався суд і прокуратура. На доручення слідчого судді арештовано д-р Ю. Брістігерову. Рівночасно, адміністративна влада завісила її видавництво.

В СПРАВІ ТЮРМИ В ГРОДНІ.

"Газета Поранна", з 11 жовтня повідомляє: "Варшава, 9 жовтня. На сьогоднішньому засіданні союму згодосила ППС внесення в справі відносин, які панують у

тюрмі в Гродні. В Гродні кружать занепокоючі чутки" на тему подій у гродненській тюрмі. Перед кількома тижнями повисівся політичний в'язень Менакер. Кілька днів назад в'язень Мацкевич убив каменем у келії другого в'язня Фелікса Скорупського. Підчас проходу розбито в'язнів Вербиновичів каменем голову. Рідні політичних в'язнів жаліються, що начальники тюрми Грабовський не допускає теплого біля для ув'язнених. На підставі згаданого підписані просять сойм, щоб він закликав уряд до негайного переведення слідства в гродненській карній тюрмі, до покращання винних та до запобіження набудуче подіям, які були в тій тюрмі.

НА ПІДСТАВІ... ЦАРСЬКОГО УКАЗУ.

Тижневик "народної" (об'єднаної "селянської") партії "Зелений Штандарт" сповіщає, що в Козеницях староста заборонив з'їзд цієї партії офіційно мотивувавши заборону порушенням статуту 8 царського указу з 1906 року...

ВІСТІ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ДИРЕКТОРОМ СТОЛИЧНОЇ ОПЕРИ — РОБІТНИК З КАНАДИ.

Після трагічної смерті директора Столичної Державної Опери і Балету в Харкові тов. Т. К. Рибак, назначено директором тов. Циганчука. Тов. Циганчук родом з Буковини, робітник, що довгі роки працював в Канаді і в 1920 році виїхав на Радянську Україну, де закінчив вищу школу і працював на відповідальних державних посадах.

НОВА П'ЕСА ТОВ. ІРЧАН.

Цього літа закінчив тов. Ірчан нову велику п'єсу "ПЛЯЦ-ДАРМ", що її в цьому сезоні ставить Державний Театр в Харкові "Березиль", Державний Драматичний Театр ім. Франка

в Києві, інші державні театри України та Державний Театр Червоної Армії в Москві (російською мовою). В п'єсі "Пляцдарм" змальовано підготовку інтервенції імперіалістичних держав проти Радянського Союзу, "пацифікацію" Західної України фашистським урядом кровавого Пілсудського та життя польської армії П'єса спеціально написана для великих театрів.

П'ЯТИРІЧНИЙ ПЛАН ВИКОНАНИЙ ЗА 2 РОКИ І 10 МІСЯЦІВ.

Найбільша фабрика анілінових фарб "Сталін" мала за п'ятирічний план випродувувати 6000 тон анілінових фарб, вартості 35 мільйонів карбованців. План цей фабрика виконала за 2 роки і 10 місяців.

РОГУЛ ФАШИСТСЬКОГО ТЕРОРУ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Скрізь на Західній Україні надзвичайні фашистські суди чинять суворі розправи з українською трудящою людністю. В останніх ч.ч. західно-українських газет знаходимо численні повідомлення про суворі вироки, що їх ухвалюють польські суди. У Львові відбувся суд над 8 українськими студентами за те, нібито вони брали участь у підпалах стирт у панських маєтках. Шістьох винувачених засудили до ув'язнення на час від 3 до 10 років.

У Бережанах судили десятих молодих хлопців із с. Цецькова й Конохів. Їх обвинувачували за те, нібито вони торік в осені брали участь в підпалах стирт у поміщицьких маєтках. Тоді ж їх фашистська поліція заарештувала і вони понад рік сиділи до суду у в'язниці. Всього із винувачених засуджено до ув'язнення на час від 2 до 7 років. Двох засуджено до ув'язнення на 10 місяців кожного.

У Львові засуджено двох селян — членів "Сельробу" до ув'язнення на 6 і 8 місяців. У Самборі відбувся суд над робітником М. Солтищак, якого обвинувачували за те, нібито він "зрізував телеграфні стовпи між Бориславом а Дрогобичем". Фашистський надзвичайний суд засудив Солтищака на довічне ув'язнення.

Л. ПЕРВОМАЙСЬКИЙ

КОММОЛЬЦІ

П'єса на 4 дії, 13 картин

(Докінчення.)

КАРНАЧ. Гнатенко, Гаркавенко, Глухий... Добробаба... МИХАЙЛО. Дантоне... вони мені не дають рушниць... Давай протестувати... Я вже був в бою.

ДАНТОН. Ти ще дівчак... Тобі можна й дома посидіти.

МИХАЙЛО. Я дівчак? Я був у бою, і мені прострілено шапку, ось глянц, яка діра!

КОММОЛЬЦЬ. Не вір, Дантоне, то він пальцем проколував та сірником обпалив, от воно й виїшло, ніби то куля.

КАРНАЧ. Іванов, Іванич, Іценко, Ізюмченко... Ізюмченко... Ізюмченко.

КОРШУН. Що з тобою? ІЗЮМЧЕНКО. У мене мати хвора.

КОРШУН. Мати? А на фронт? КАРНАЧ. І так далі...

ІЗЮМЧЕНКО. Я правду кажу, мати хвора... наклади мене бо... я не можу її покинути, вона ж з голоду помре...

КОРШУН. А республіка в небезпеці? А хто панікує перший розводив? В тебе справді мати хвора?

ІЗЮМЧЕНКО. У мене справді... мати хвора... От на хрест...

КОРШУН. Мамаша ілі фронт? КОММОЛЬЦЬ. Мамаша ілі фронт?!

Ізюмченка виганяють з галасом і свистом.

КОРШУН. Карнач! Давай слідуючого.

КАРНАЧ. Калманович, Каратін, Левченко... МИХАЙЛО. А я?

ДАНТОН. Та що там ти? А я, Коршуне? КОРШУН. Ти лишаєшся секретарем пові-

кому. ДАНТОН. Але ж у мене організації нема. Що я буду робити?

КОРШУН. А Михайло? Приймеш Михайла у коммол — буде вас двоє.

Загальний перит. Пляшка видерся на стіл.

ПЛЯШКА. Товариші коммольці! Ну, от ви й на фронт діджались... От! Через це я хочу вам сказати... Що я вам хочу сказати?

ГЛУХИЙ. Матросе, а де твоє красномовство? ПЛЯШКА. Я хочу сказати, коммольці, що ви щасливий народ. Що ви будете бити ворога. Но я сидиму тут у тилу, як і сидів і разом з Данюшою проклинаю вас. А ви йдьте на фронт, сукини сини й молокососи. Ідьте на фронт, і якщо хтось із вас дозволить собі щось — самі знаєте, про що кажу, то пам'ятайте, що тут сидить Пляшка і Данюша. І ще нам завдання від ім'єни Некутного, який лежить хворий і наказав вам передати, щоб ніякого унінія, ніяких сліз. Потому що перемога за нами. Хай Ізюмченко злякався! Хай хто б там, що б там не було. Іхне діло. Но ми йдемо вперед... Чи не йдемо ми вперед, коммольці?

Коммольці заревли не знати що. На стіл підсидили Дантона.

ДАНТОН. Товариші коммольці... Галичина, коммольці... товариші... я вже вам ніч не скажу! КОММОЛЬЦЬ. — Ти все сказав...

— Ми тебе розуміємо...

Увійдуть підводчик.

ПІДВОДЧИК. Добрий день, товариші! КОРШУН. Здорові були. Що скажете?

ПІДВОДЧИК. Та ось хотів розпитатися. Постольки — поскільки парубка розстріляно, то кому його оце віддати? Може воно що сурйозне?

КОРШУН. А що саме? Ви хто такий? ПІДВОДЧИК. Ідьте сюди. (Одходить набік).

Я підводчик. Який підводчик? А-а-а... Ви з обозом їздили? З батальйоном товарища Лайценса? Пригадує.

ПІДВОДЧИК. От-от! Но постольки — поскільки був ранений, то задержався. А тепер вижджав — приніс.

КОРШУН. Що приніс? ПІДВОДЧИК. Ось. (Дістає з-за пазухи парусиновий портфель). Це того... вашого парубка, що розстріляли...

КОРШУН. Левів портфель? Звідки? ПІДВОДЧИК. Як ото налетів Сухоручка,

він мені його в передок кинув... А потім я вже бачив, як його повели. Живцем узали... Наган у його осікав...

КОРШУН. Так ви кажете, він стріляв? ПІДВОДЧИК. А як же? Ого... Кількох уклав... Но постольки-поскольку наган осікав...

його й взяли... Розстріляли разом з Ланцесом над кручею... (Увійдять Варвара, Нейфах, тягнучи за собою Лева). Диви... свят... свят...

НЕЙФАХ. Ось вам Лев... КОММОЛЬЦЬ. При чому тут Лев?!

— Не віримо! ВАРВАРА. Що кричить? Ізюмченко? КОММОЛЬЦЬ. Ізюмченко за мамину пелену сховався.

ВАРВАРА. А хто перший кинув камінь? КОММОЛЬЦЬ. Чого ти не стріляв?

ЛЕВ. Я не стріляв? Звідки ти знаєш? КОММОЛЬЦЬ. В твоєму нагані всі кулі не стріляли...

ЛЕВ. В моєму нагані? У мене ж два нагани. І коли б у другому були кулі, я давно б уже був мертвий.

КОРШУН. Слово має представник революційного транспорту!

ПІДВОДЧИК. Товариші! Я бачив. Думав вже його й поховали. Но постольки-поскольку живий... Получайте... (Дає Левові портфель).

ЛЕВ. Коммольці... Товаришочки... Ви вірите мені? (Павза).

Ольга кинулася до Лева.

ОЛЬГА. Лев! КОРШУН. Льво, дай руку, ми погарячилися...

ПЛЯШКА. Дай п'ять занюханий, буде де-сять. І ніякого унінія. Так сказав Некутний.

ДАНТОН. Льво, у мене ноги нема... КОММОЛЬЦЬ. Льво, Льво, Льво...

КОРШУН (вистрибнув на стіл). Хлопці... Хто я?

КОММОЛЬЦЬ. Марко Коршун! — Наш секретар! — Герцог Мекленбург-Стреліцький.

— Римський папа. — Берлінська мама...

КОРШУН. Брехня, хлопці. Я рідний брат

Леніна. Так, я рідний брат Леніна... Ви чуєте, що я кажу? У Москві за кам'яною стіною Кремля ніх, сидить Ленін, не спить і думає: де мій брат Марко Коршун? Я тут, іду на фронт. На смерть. Чуєш? І Ленін чує і каже: вертатися з перемоги. І він розуміє мене, і я розумію його з півслова, бо ми брати. Хто скаже мені, що я брешу, що Ленін мені не брат? Він брат мені, і тобі, і всім нам, — ми Ленінські брати. Прощай, Пляшко, давай поцілуємося. Прощай, Дантоне, ми пам'ятаємо Галичину. Прощай, Михайле, ти хороший хлопець, но босяк здоровий...

ДАНТОН. Марку, ти молодець, але я помру тут з туги...

ПЛЯШКА. Коммольці! Без унінія. Співай пісню, підтягуй поясок тугіше, вас чекає боротьба. А це не хвунт озному, щоб ви знали. І влучайте в точку.

Виносять прапори, шикуються. Входить Сак-Саговський. Михайло й Дантон до нього.

ДАНТОН. Товаришу, а я? Я тут ся не залишу...

МИХАЙЛО. Комісаре, це свинство, я був у бою... а вони...

САК-САГ. Не моя вина. Так вирішив Комітет.

КАРНАЧ. Струнко! САК-САГ. І в путь! Гриміть і горіть... Молодь найпалкіше, найяскравіше полум'я революції!

КАРНАЧ. Кроком руш! Пішли, завішши пісню.

Гей, ми поб'ємо ворогів... Гей, і радянський буде Львів... Наше славне товариство,

Гей, марширує Раз, два, три.

Гей, марширує Раз, два, три...

Михайло, Дантон, Сак-Саговський і Пляшка дивляться вслід коммольцям. Раптом Дантон б'ється кулаками і кричить навздогін:

ДАНТОН. Браття мої... Коммольці... Галичина...

Ламає мильцю і замирає.

ЗАВІСА.